

Педагогічні науки та освіта

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Запорізького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

Випуск
LIV–LV

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ ТА ОСВІТА

Збірник наукових праць
Запорізького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти

Випуск LIV–LV

Запоріжжя
СТАТУС
2026

УДК 37.01(477)(082)
П24

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ ТА ОСВІТА. Випуск LIV–LV
Засновано в 2007 році

Засновник

**Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради**

Редакційна колегія:

Тетяна ГУРА, *д-р психол. наук, професор – голова колегії, головний редактор;*
Людмила ЧЕРНІКОВА, *канд. пед. наук, доцент, Заслужений працівник освіти України –*
заступник головного редактора;
Євгенія ГРЕВЦЕВА, *канд. наук з держ. упр., доцент – заступник головного редактора,*
відповідальний за випуск;
Олександр ГУРА, *д-р пед. наук, професор;*
Алма МУРЗАЛІНОВА, *д-р пед. наук, професор;*
Едуард ГУГНІН, *д-р соціол. наук, доцент, Заслужений працівник освіти України;*
Олена ВАРЕЦЬКА, *д-р пед. наук, професор;*
Наталія ШАЦЬКА, *канд. пед. наук, доцент.*

Збірник наукових праць

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
Серія КВ № 14046-3017ПР від 08.05.2008.

**Друкується за рішенням Вченої ради КЗ «ЗОІППО» ЗОР
(протокол № 4 від 28.05.2026 р.)**

Рецензенти:

Л. В. Безкоровайна, доктор педагогічних наук, доцент, Запорізький національний
університет;
Н. Г. Сидорчук, доктор педагогічних наук, професор, Житомирський державний
університет імені Івана Франка.

Адреса редакції:

вул. Незалежної України, 57-А, м. Запоріжжя, Україна, 69035.

П24 Педагогічні науки та освіта : збірник наукових праць Запорізького обласного
інституту післядипломної педагогічної освіти. — Вип. LIV–LV. — Запоріжжя :
СТАТУС, 2026. — 224 с. — Бібліогр. в кінці ст.
ISBN 978-617-8604-32-5

Збірник наукових праць присвячений актуальним проблемам педагогічної науки
та освіти всіх рівнів в умовах сучасних змін, викликів і загроз.

Для науковців, педагогічних працівників закладів освіти всіх типів, здобувачів
аспірантури та магістратури й інших зацікавлених осіб.

УДК 37.01(477)(082)

© КЗ «ЗОІППО» ЗОР, 2026

© Автори, 2026

ISBN 978-617-8604-32-5

© Видавництво «СТАТУС», оформлення, 2026

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори.

Редакція не завжди поділяє їхні погляди.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, ЗМІСТ І СТРУКТУРА МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Лариса Серих,

*Комунальний заклад Сумський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти*

У статті узагальнено теоретичні здобутки науковців, фахівців, методистів щодо проблеми професійного розвитку мистецької компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти; розглянуто досвід учителів Сумської області щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти в умовах модернізації освіти; окреслено шляхи та можливості застосування формуального оцінювання як фактору підвищення мистецької компетентності педагогічних працівників мистецької освітньої галузі.

Ключові слова: професійний розвиток, підвищення кваліфікації, мистецька компетентність, мистецька освітня галузь.

Постановка проблеми. Сьогодні в освіті спостерігається комплекс досить складних і важливих проблем, зумовлених динамічністю науково-технічного прогресу, соціально-економічних перетворень та соціокультурних змін, що спричиняють процеси модернізації освіти як соціального інституту. Новітня інформаційна цивілізація перебуває в антагоністичному протистоянні до духовної культури. Адже суть культури не в техніці, технологіях, автомобілях, електрифікованому побуті, модному одязі тощо. Цивілізаційні блага визначають рівень матеріального існування, їх характеризують ринкові і споживчі цінності. Культура також не зводиться до відвідування музеїв, театрів, виставок, участі у флеш-мобах, квестах, вікторинах, дискусійних панелях. Адже культура звернена до внутрішнього світу людини, її здатності до гуманності, а найкращим інструментом впливу на внутрішній світ людини є мистецтво. Сучасне цивілізоване суспільство неможливо уявити без навчання й виховання творчих особистостей із зорієнтовано-гуманістичним мисленням, адже мета мистецької освітньої галузі – «цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації;

формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні» [4, с. 12], тому розгляд проблеми професійного розвитку мистецької компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, є доцільним, своєчасним і актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема професійного розвитку мистецької компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти насамперед «має орієнтуватися на методологічні принципи й конкретно-наукові форми їх прояву», вважає С. Гончаренко [1, с. 84]. Теоретико-методологічна основа розкривається, орієнтуючись на той чи інший підхід у тій чи іншій предметній галузі, мистецької зокрема. На думку С. Гончаренка, варто розрізняти кілька рівнів методології. Перший рівень – філософські знання, що охоплюють філософські основи дослідження, його світоглядну функцію й загальнонаукові положення. Другий рівень – загальнонаукова методологія (системний, синергетичний, діяльнісний, особистісно орієнтований підходи, характеристика різних типів наукових досліджень, їхні етапи й елементи: гіпотеза, об'єкт і предмет дослідження, мета, завдання тощо). Третій рівень – конкретно-наукова методологія, тобто сукупність методів, принципів дослідження й процедур, які застосовуються в тій чи іншій спеціальній дисципліні, наприклад, у педагогіці [1, с. 88].

Професійний саморозвиток майбутніх педагогів, згідно з акмеологічними позиціями (О. Дубасенюк, С. Кузікова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Масол, Л. Мітіна, А. Реан, Л. Рибалко та ін.), є процесом формування особистості, орієнтованої на найвищі професійні досягнення і професійного самовдосконалення особистості. «Акме» у професійному розвитку – це найвищі рівні фахових досягнень, можливі для особистості на даному ступені її професійного розвитку, які виражаються у сформованості людини як суб'єкта професійної діяльності, фахового спілкування, у зрілості його як особистості професіонала, що, зі свого боку, означає зростання різних видів професійної компетентності. Різноманітні варіанти професійних «акме» проявляються в помітному розвитку

різних видів професійної компетентності, зокрема, на нашу думку, у рівні готовності до безперервного професійного саморозвитку.

Методологічний підхід, на думку Л. Масол, – це стратегія, що базується на основних положеннях відповідної теорії та визначає напрями пошуку стосовно методів, форм, способів педагогічної діяльності, які й дозволяють розвивати культурну мистецьку компетентність педагога [2].

Мета статті полягає в розкритті узагальнених теоретичних здобутків науковців, фахівців і практичних досягнень щодо проблеми професійного розвитку мистецької компетентності педагогів ЗЗСО.

Виклад основного матеріалу. Однією з найважливіших проблем на сучасному етапі розвитку суспільства є інтеграція виховних соціальних впливів середовища. Інтегративні процеси в мистецтві об'єктивно сформовані соціально-історичним розвитком художньої культури і виражаються у взаємопроникненні елементів різних естетичних систем, принципів формоутворення, композиційності, засобів виразності, у побудові синтетичних видів мистецтв, художньо-практичної діяльності (тобто функціонують на різних рівнях художнього синтезу). Інтегративне сприйняття художніх творів можливе за умов цілеспрямованого розвитку фізіолого-психічних механізмів з утворення асоціативних зв'язків свідомості. Довгі роки в освіті існувала «ЗУН – парадигма результату» (І. Зимня), яка включала ієрархію знань, умінь та навичок, методик їх формування, контролю й оцінки. На сучасному етапі трансформація змісту освіти насамперед визначається принципово іншим підходом до його відбору і структурування, що має залежати від кінцевого результату освітнього простору: набуття учнями компетентностей, які були визначені Державним стандартом [4] та концепцією «Нова українська школа» [6]. Компетентнісний підхід в освіті розробляють В. Байденко, В. Болотов, П. Борисов, Б. Ельконін, І. Зимня, Т. Іванова, В. Лаптев, О. Лебедев, Л. Луценко, Н. Селезньова, Ю. Татур, І. Фрумін, С. Шишов та інші, які здебільшого розуміють під цим поняттям спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей, що пов'язано з переходом світової

спільноти до інформаційного суспільства, глобалізацією всіх сфер його життєдіяльності.

У цих умовах пріоритетним в освіті стає формування особистості, здатної жити в полікультурному світі, впливати на соціокультурні процеси, бути успішною, наділеною компетентностями. Здобувачі освіти мистецької освітньої галузі (МІО) пізнають різні види мистецтва, інтерпретують художні образи, набувають досвіду емоційних переживань, розвивають ціннісне ставлення до мистецтва; формують художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності; пізнають себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвивають емоційний інтелект; використовують інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації.

За визначенням експертів країн Європейського Союзу, поняття «компетентність» слід розглядати як здатність ефективно і творчо застосовувати знання та вміння в міжособистісних відносинах – ситуаціях, що передбачають взаємодію з іншими людьми. Певний час серед науковців не існувало єдиної думки, що вважати за компетенцію, а що за компетентність. Дотримуючись поглядів провідних учених (Л. Алексєєва, І. Зимня, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Петровська та ін.), вважаємо, що компетенції – це деякі внутрішні, потенційні, приховані психологічні новоутворення: знання, уявлення, алгоритми дій, цінності та ставлення людини, котрі надалі виявляються в компетентностях особистості – її діях, учинках, спілкуванні. Отже, компетентність характеризує міру включення індивіда в активну діяльність, здатність ефективно розв'язувати конкретну ситуацію, мобілізуючи при цьому знання, вміння, досвід, поведінкові відносини та цінності. На перший план виходить категорія «здатності до дії» як вміння використовувати знання у практичній діяльності.

У мистецькій освітній галузі центральним стрижнем є *мистецтво* – це естетична діяльність людини, процес творення естетичних цінностей, яке є органічною частиною суспільства, тому логічно, що воно має найхарактерніші соціально-культурні й етнонаціональні особливості соціуму, відображає епоху. Як складова культури, мистецтво є специфічною формою пізнання та

відображення реальності в індивідуальних, унікальних художніх образах, які виражають певні думки, почуття, соціальні ідеї.

Державний стандарт базової середньої освіти визначає мистецьку культурну компетентність як таку, «що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва» [4, с. 4]. Щодо поняття *результатів навчання*, то його визначення є загальновизнаним і закріпленим у нормативних документах щодо освіти [10]. Зокрема, у Законі України «Про освіту» результати навчання визначаються як «знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів» [5].

Формуючи мистецьку компетентність, педагоги МІО мають за основу брати результат певного освітнього періоду, оскільки саме Державний стандарт визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів на рівні базової середньої освіти [4]. Тому оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв [4]: розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом; комунікація (зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Отже, маємо суперечність між усталеною формою контролю навчальних досягнень здобувачів освіти, що зводиться до

накопичення оцінок у журналі та фіксації рівня знання–незнання, уміння–невміння, та прагненням побудувати процес навчання в загальній середній освіті на компетентнісних засадах, педагогіці партнерства [9, с. 12]. Вирішення проблеми полягає в імплементації сучасної світової практики проведення формувального оцінювання у вітчизняне освітнє середовище: «Визначальною тенденцією у шкільній освіті країн ЄС є підвищення значення формувального оцінювання, яке сприяє встановленню повноцінного зворотного зв'язку між вчителями й учнями, формуванню в учнів вміння вчитися та загальної культури оцінювання вчителів» [8].

Аби оцінювання стало формувальним, система прийомів, що вчитель застосовує під час навчання, має ґрунтуватися на певних ціннісних орієнтирах. Зокрема, для успішного застосування формувального оцінювання (ФО) навчальний процес має бути організований у такий спосіб, щоби спонукати кожного учня бути активним його учасником, а не пасивним «отримувачем» знань і оцінок. Має бути створена така атмосфера навчання, за якої учні не бояться «йти на ризик» – ставити запитання, робити помилки й показувати, чого вони ще не вміють або не знають.

ФО як «оцінювання для навчання» складається з певних елементів, серед яких насамперед: вироблення зрозумілих учням цілей на певний період навчання; надання й отримання учнями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей; коригування вчителем навчального процесу відповідно до результатів і навчального поступу учнів [9]. У розвитку мистецької компетентності педагог МІО має враховувати результат ФО для учнів як усвідомлення ними відповідей на три важливі запитання:

1. Яка моя ціль у вивченні цього предмета або курсу на цьому етапі навчання – які саме знання й уміння я маю опанувати і для чого, як саме вони будуть оцінюватися в підсумку?

2. Де я зараз на шляху досягнення цієї цілі – що саме мені вдається добре, а над чим потрібно попрацювати?

3. Яке в мене наступне завдання на цьому шляху? [10].

Проте важливо враховувати й те, що ФО як стратегія підвищення рівня навчальних досягнень і покращення якості

освіти – це не про застосування того чи іншого окремого прийому або інструменту. Формувальне оцінювання не може здійснюватися вибірково й не обмежується заповненням учителем тих чи інших форм. Без постійного активного залучення учнів до оцінювання, за відсутності будь-якого із зазначених вище першочергових елементів, ФО може швидко перетворитися на формальне. ФО вимагає системності, має бути вбудоване в повсякденне шкільне життя, що потребує новітніх підходів до організації освітнього процесу та послідовної побудови нової культури оцінювання – у центрі яких здобувачі освіти й індивідуальні потреби пізнання. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми тощо).

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Учитель впроваджує поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності [10].

Наведемо приклади способів, інструментів, методів, вправ, які дозволяють здійснити формувальне оцінювання, однаково добре працюють з учнями різної вікової категорії та уможливають професійний розвиток учителя МІО.

«Шкала». Учитель пише три-п'ять тверджень, які не є ні правильними, ні помилковими, і просить оцінити їх за шкалою від 1 до 5, де 1 – не згоден, 5 – повністю згоден. Якщо учні працюють у парах, просить порівняти й обговорити результати.

«Картка на вихід». Після вивчення нової теми вчитель роздає учням невеликі щільні картки. Просить їх з одного боку написати, що вони зрозуміли (основну думку, дві-три пропозиції), з іншого – що залишилося незрозумілим. Збирає картки й аналізує відповіді. За певних умов картки можна не підписувати.

Інтелект-карта. Учитель пропонує учням написати основні терміни, що відносяться до теми, що вивчається, і просить учнів скласти інтелект-карту, яка показує їх взаємозв'язок один з одним. Карту складають як на аркуші паперу, так і в електронному вигляді,

використовуючи один із численних безкоштовних онлайн-інструментів. Інший варіант, написати список частих помилок, що стосуються тієї чи іншої теми, й обговорити їх з однолітками [10, с. 237].

Картка «Назви вид мистецтва» (рис. 1) [10, с. 293]. Учитель роздає картки під час актуалізації опорних знань, дізнавшись, як впливає навколишня природа на людей творчих професій (митців); яку роботу необхідно проводити із збереження навколишнього середовища і закликає пригадати випадок, коли спілкування з природою приносило радість, піднімало настрій.

Рис. 1. Вправа «Назви вид мистецтва» (дизайн Л. В. Серих)

Самооцінювання. Учитель просить учнів самим оцінити, наскільки добре вони засвоїли матеріал. Це може бути усне опитування, письмове на спеціальних картках, оцінка своїх успіхів за шкалою від 1 до 5, оцінка групової діяльності від 0 до 2 балів (табл. 1, 2; рис. 2) [10, с. 124, 126, 191].

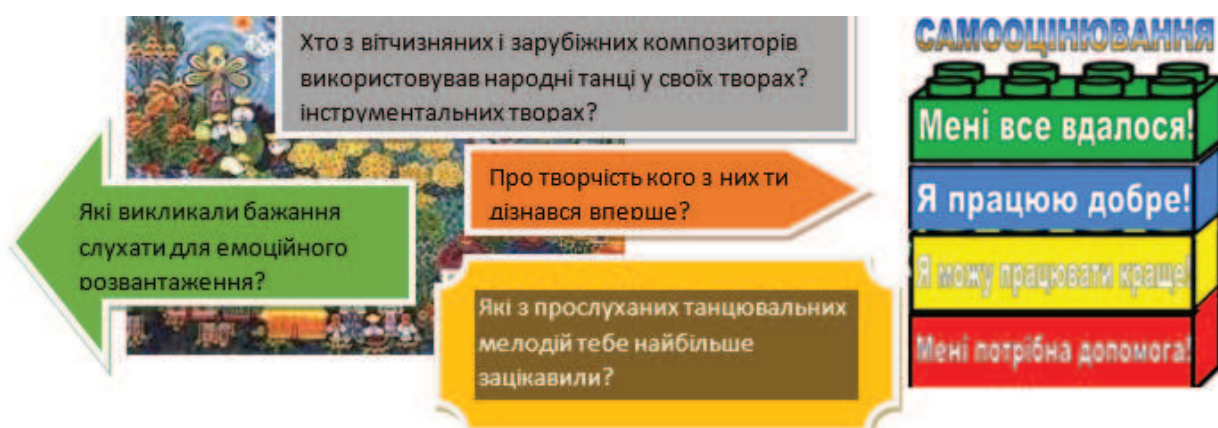

Рис. 2. Підсумок уроку. Рефлексія. Самооцінювання

Таблиця 1

Визначення рівня навчальних досягнень

Початковий рівень (1–3 бали)	Визначаю, запам'ятовую, можу розказати...
Середній рівень (4–6 балів)	Можу пояснити, переказую своїми словами...
Достатній рівень (7–8 балів)	Застосовую, пояснюю, досліджую Встановлюю послідовність, порівнюю, визначаю ознаки...
Високий рівень (10–12 балів)	Узагальнюю, створюю, розробляю, висловлюю власну думку

Таблиця 2

Визначення рівня навчальних досягнень роботи у групах

ОЦІНІТЬ СЕБЕ ЗА КОЖНИМ НАПРЯМКОМ ВІД 0 ДО 2 БАЛІВ		
1	<i>Ви брали активну участь у роботі групи</i>	
2	<i>Ви вносили вдалі пропозиції, які врахувала група</i>	
3	<i>Ви надавали підтримку іншим членам групи, заохочували їх до роботи</i>	
4	<i>Ви вдало пропонували створення звуків у озвученні радіоказки</i>	
5	<i>Ви були одним з організаторів роботи групи</i>	
6	<i>Ви брали участь в озвученні радіоказки</i>	

Тестування. Тест можна провести як «паперовий», так і онлайн, комбінуючи питання різних типів.

Робота у групах і парах. Учителю спостерігає за роботою учнів у групах і парах, складає список помилок, обговорює їх наприкінці заняття [10, с. 124].

Фасилітована дискусія є однією з діалогових групових форм роботи, яка дозволяє досягти максимальної взаємодії з учнями, характеризує мистецьку компетентність і професіоналізм педагога МІО завдяки аналізу-інтерпретації творів мистецтва [10, с. 226].

«Встанови відповідність» – групова дискусія, у якій учні за зображеннями називають особливості православного й католицького храмів; традиції застосування видів мистецтв,

зображень фресок, музичних інструментів під час літургій, особливості хорового виконання, скульптурного оздоблення.

«Живий музей» [10, с. 96]. Це творче підсумкове оцінювання фактично є підготовкою виставки, у якій учні виступають у ролі експонатів музею, а вчитель – у ролі відвідувача, який пропонує учням обрати ключові ідеї з вивченої теми й підготувати коротку (на 2–3 хв) презентацію / доповідь. На початку уроку учні / групи учнів розходяться класом і завмирають, а вчитель розпочинає екскурсію. Біля кожного експонату вчитель зупиняється, натискає уявну кнопку, «оживляючи» експонат. Учень проводить презентацію та завмирає, а педагог продовжує екскурсію.

«Репортаж із музейної виставки». Індивідуальне завдання, яке потребує обрати будь-який музейний експонат і підготувати повідомлення від імені мистецтвознавця. На наступному уроці «відкривається» художня галерея та проводиться презентація. Можна запропонувати учням виступити від імені відомої особистості, не називаючи, а лише описуючи її.

«Рефлексія ВАК». ВАК – прийом рефлексії, у кінці уроку, де учні згадують, що вони отримали, про що дізналися завдяки різним сенсорним каналам, своїм відчуттям, своїм органам чуття [10, с. 151].

«Парковка запитань». Під час вивчення теми на початку уроку створюємо «Парковку запитань» («Парковка ідей», «Парковка визначень»...), куди діти зможуть під час уроку на окремих аркушах написати свої питання. Наприкінці уроку, у відведений для цього час, разом із дітьми читаємо, аналізуємо та сортуємо по трьох умовних автомобілях: «Тут і тепер», «Коротко», «Не тут і не тепер» [10, с. 153].

Майстер-класи. Проведення майстер-класів або алгоритм виконання практичної роботи є вагомим критерієм мистецької компетентності педагогів, що дозволяє продемонструвати правильність виконання роботи [10, с. 187].

Педагогічний малюнок – найвищий показник педагогічної майстерності педагога та його мистецької компетентності, який він виконує «наживо», під час уроку. Приклад педагогічного малюнка «Петриківський розпис» [10, с. 140].

Висновки. Узагальнивши теоретичні здобутки науковців та практичні досягнення з проблеми дослідження, досягли висновку, що мистецька компетентність педагога є інтегрованою здатністю володіти новітніми знаннями з педагогіки, психології, методики, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища й індивідуально-особистісного становлення здобувачів освіти; здатністю до продуктивної професійної діяльності; здатністю розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, виражати ідеї, досвід, почуття, усвідомлювати власну національну ідентичність як підґрунтя відкритого ставлення й поваги до культурного вираження інших.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : Методологічні поради молодим науковцям. Київ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
2. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посіб. Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. 178 с.
3. Методика навчання «Мистецтво» (інтегрований курс) у 5–6 класах на засадах компетентнісного підходу в умовах воєнного стану та відбудови : метод. посіб. / Авт.-упорядн.: Л. В. Серих, В. Г. Чуркіна, К. О. Косенко. Суми : НВВ КЗСОІППО. 2023. 125 с.
4. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://surl.li/ahamdu>
5. Про освіту : Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://surl.li/jzyonc>
6. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://surl.li/dpdrjp>
7. Рамка компетентностей для культури демократії (I, II, III томи) / Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості». URL: <https://surl.cc/tvvcch>
8. Серих Л. В. НУШ: оцінювання навчальних досягнень учнів : презентація. Суми, 2021. 62 с. URL : <https://surl.lt/xozjtn>
9. Формувальне оцінювання мистецької освітньої галузі НУШ: адаптаційний цикл : метод. посіб. / за заг. ред. Л. В. Серих; КЗ СОІППО. Суми : НВВ КЗ СОІППО. 2023. 101 с.

10. Формувальне оцінювання навчальних досягнень з мистецтва НУШ: другий цикл базової середньої освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. В. Серих. Суми : НВВ КЗСОІППО. 2024. 323 с.

SIERYKH LARYSA. THEORETICAL PRINCIPLES, CONTENT AND STRUCTURE OF THE TEACHER'S ARTISTIC COMPETENCE IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION OF EDUCATION

The article summarizes the theoretical achievements of scientists, specialists, and methodologists on the problem of professional development of artistic competence of teachers of secondary education institutions that implement the State Standard of Basic Secondary Education; examines the experience of teachers of the Sumy region in organizing the educational process of students in the conditions of modernization of education; outlines the ways and possibilities of applying formative assessment as a factor in increasing the artistic competence of teachers in the field of art education. The problem of professional development of artistic competence of teachers of secondary education institutions is primarily focused on methodological principles and specific scientific forms of their manifestation. Artistic cultural competence is considered as one that assumes a stable interest in mastering the cultural and artistic achievements of Ukraine and the world, a respectful attitude towards the cultural traditions of Ukrainians, representatives of indigenous peoples and national minorities, other states and peoples; the ability to understand and appreciate creative ways of expressing and transmitting ideas in different cultures through various types of art and other cultural forms; the desire to develop and express one's own ideas and feelings through the means of culture and art. Examples of methods, tools, techniques, and exercises that allow for formative assessment, work equally well with students of different age groups, and enable the professional development of an art education teacher are provided.

Key words: professional development, advanced training, artistic competence, artistic educational field.

Надійшла до редакції 07.05.2026 р.

Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
